

УДК 658.589 (045)

Іванова М.І.¹, Усатенко В.Я.², Кукулевський М.О.³

¹ д.е.н, проф. НТУ «Дніпровська політехніка», Україна

² к.т.н., доц. НТУ «Дніпровська політехніка», Україна

³ бакалавр кафедри менеджменту, група 073-22-1, НТУ «Дніпровська політехніка», Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В умовах глобалізації, стрімких технологічних змін та загострення конкуренції на світових ринках питання ефективного планування інвестування інноваційної діяльності набуває ключового значення для забезпечення сталого розвитку підприємств і галузей економіки. Інноваційні проекти за своєю сутністю пов'язані з високими фінансовими, технологічними та ринковими ризиками, що потребує ретельного аналізу та зваженого підходу до планування інвестиційних ресурсів [1].

Заїка С. зосереджує увагу на фінансових аспектах та механізмах залучення капіталу для інноваційних потреб [2]. Практичні приклади впровадження інвестиційних стратегій розглянуто у звітах міжнародних консалтингових компаній [4].

Підходи до планування інвестування інноваційної діяльності можна класифікувати на стратегічний, тактичний та операційний. Стратегічний підхід орієнтований на формування довгострокових цілей і визначення пріоритетних напрямів інноваційного розвитку. Тактичний підхід деталізує напрями та обсяги інвестування в середньостроковій перспективі. Операційний підхід передбачає короткострокове планування конкретних заходів і ресурсів [2].

Інтеграція фінансового та ризик-менеджменту у процес планування дозволяє оптимізувати структуру фінансування і передбачити загрози для реалізації проєктів. Сучасні методики включають цифрові рішення для моделювання сценаріїв розвитку та аналізу інвестиційної ефективності [3]. Також важливими є правові аспекти, що регламентують інноваційні інвестиції, включаючи податкові пільги, державні програми підтримки та інституційні механізми стимулювання. Процес планування інвестування включає такі етапи: аналіз ринку, технологічних трендів і конкурентного середовища; вибір інноваційного проєкту і попередня оцінка його потенціалу; формування фінансової моделі з визначенням джерел фінансування (власні кошти, кредити, венчурний капітал тощо); оцінка ризиків і розробка заходів мінімізації; впровадження системи контролю виконання [2].

За даними дослідження IBM (Institute for Business Value), найбільші обсяги інвестицій в інновації спостерігаються в таких галузях (таблиця 1) [4].

Таблиця 1 – Обсяги інвестування в інноваційну діяльність по галузях

Група	Вид діяльності	Обсяг інвестування інновацій відносно доходу, % /	Частка інвестиційного бюджету, що спрямовується на нові продукти, %
Група 1 (5% і більше):			
1	Фармацевтичне виробництво	8,4	67
2	Аерокосмічне виробництво	5,2	65
3	Виробництво медичного обладнання	5,0	59
Група 2 (3-5%):			
4	Виробництво електроніки	3,5	59
5	Виробництво автомобілів	3,4	64
Група 3 (1-3%):			
6	Хімічне виробництво	2,2	34
7	Телекомунікації	1,5	45
8	Логістика	1,4	36,5
9	Виробництво продуктів харчування, напоїв, тютюнової продукції	1,3	35
Група 4 (менше 1%):			
10	Фінансові сервіси – страхування	0,5	27
11	Фінансові сервіси – інвестиційна банківська діяльність	0,5	31

12	Фінансові сервіси – роздрібний банкінг	0,4	24
13	Роздрібна торгівля	0,4	21
14	У середньому по виробничих видах діяльності	3,0	54
15	У середньому по усіх видах діяльності	1,9	42

Сучасні тенденції включають розвиток «зелених» технологій, підвищену увагу до сталого розвитку та інтеграцію ESG-критеріїв (екологічних, соціальних та управлінських), що істотно впливають на вибір інвестиційних напрямів [3].

Планування інвестування інноваційної діяльності – це комплексний процес, що поєднує стратегічне бачення і тактичну адаптацію до динамічних умов ринку. Ефективність цього процесу підвищується завдяки використанню сучасних фінансових інструментів і цифрових технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент. К.: Видавництво ЗНУ, 2019. С. 189-198.
2. Заїка С. Фінансові аспекти інноваційного розвитку. Львів: Світ, 2022. 198 с.
3. Недбалюк О.П., Урбанович В.А. Планування інноваційної діяльності підприємства. *Економіка і суспільство*. 2017. №12. С. 310–314.
4. Industries in the AI era. IBM. URL: <https://www.ibm.com/thought-leadership/institute-business-value/en-us/report/industries-ai-era>.